

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO
W ZESPOLE SZKOLNO – PRZEDSZKOLNYM
Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI
W PUDLISZKACH**

Założenia

Szybko następujące zmiany na rynku pracy i w życiu społecznym wymuszają potrzebę wsparcia uczniów w procesie samopoznania, samookreślenia, samodoskonalenia i świadomego planowania własnej drogi edukacyjnej i kariery zawodowej oraz poznawania siebie i świata przez całe życie.

Wraz z rozwojem gospodarki, technologii zmienia się również charakter relacji między pracodawcą a pracownikiem. Uczenie się przez całe życie i rozwijanie różnorodnych kompetencji ułatwia dobre funkcjonowanie na rynku pracy. Wszelkiego rodzaju wybory dotyczące zdobycia wykształcenia czy kwalifikacji zawodowych wymagają świadomości własnych zasobów, znajomości rynku edukacyjnego, świata zawodów i struktury rynku pracy. Istotnym zadaniem szkoły jest, zatem wyposażenie uczniów w umiejętności przydatne w podejmowaniu świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych oraz sposobów radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

Wymienione potrzeby generują funkcjonowania Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego, który ma zapewnić uczniowi możliwość zdobycia wiedzy m.in. na temat procesu podejmowania racjonalnych decyzji edukacyjno-zawodowych, konsekwencji dokonanych wyborów, metod poszukiwania pracy.

Istotną rolą WSDZ jest również wyposażenie ucznia w wiedzę i umiejętności konieczne w planowaniu kariery zawodowej, tj. poznanie własnych zasobów i predyspozycji zawodowych, reguł regulujących rynek pracy i źródeł informacji dotyczących lokalnego rynku pracy oraz trendów ogólnopolskich i europejskich.

Funkcjonowanie Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół celowych, uporządkowanych i wzajemnie powiązanych działań związanych z doradztwem zawodowym, orientacją i preorientacją zawodową.

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu i dalszego kierunku kształcenia. Program określa zadania i metody oraz formy pracy doradcy zawodowego oraz nauczycieli w ramach rocznych planów działania. Wewnątrzszkolny system doradztwa umożliwia uczniowi zdobycie wiedzy i umiejętności

niezbędnych do poznania siebie, własnych predyspozycji zawodowych, rynku pracy i zasad nim rządzących, a także zaplanowanie własnej kariery edukacyjno-zawodowej.

Przygotowując WSDZ, szkoła uwzględniła swoje potrzeby, możliwości i doświadczenia. Przygotowany dokument zapewnia ciągłość działań doradczych, służy wskazaniu korelacji między tymi działaniami i procesami dydaktyczno-wychowawczymi w szkole.

WSDZ zawiera opis działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. Określa się w nim role i zadania poszczególnych osób zaangażowanych w doradztwo (w ramach planu pracy na dany rok szkolny), czas i miejsce realizacji zadań (w harmonogramie działań na dany rok szkolny), oczekiwane efekty (m.in. oczekiwane zmiany w wiedzy, umiejętnościach, postawach uczniów), metody i narzędzia pracy (adekwatnie do zaplanowanych tematów zajęć), sposoby ewaluacji (np. ankiety, rozmowy indywidualne).

PODSTAWY PRAWNE

- Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz.U. 2004 nr 256 poz. 2572 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół
- Rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej, z dnia 25 lipca 2023 r w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia MEN w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Wewnątrzszkolny system doradztwa dostosowany jest do ogółu działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System określa:

- 1) działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, w tym:
 - tematykę działań, z uwzględnieniem treści programowych oraz oddziałów, których dotyczą te działania,
 - metody i formy realizacji działań, z uwzględnieniem udziału rodziców w tych działaniach, w szczególności przez organizację spotkań z rodzicami,
 - terminy realizacji działań,
 - osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań;
- 2) podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań - z uwzględnieniem odpowiednio potrzeb uczniów i rodziców oraz lokalnych lub regionalnych działań związanych z doradztwem zawodowym.

CELE

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- wybór zawodu jest procesem będącym sekwencją decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;
- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, zdolności), zainteresowania, umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, zdrowotne, a także wpływ otoczenia i aktywność własna;
- działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły i zgodne z treściami programowymi doradztwa zawodowego realizowanego w poszczególnych klasach.
- WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami;

- WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.
- WSDZ jest zgodny z priorytetami MEN

ADRESACI

Wewnątrzszkolnego System Doradztwa Zawodowego są:

- uczniowie,
- rodzice/opiekunowie prawni
- nauczyciele
-

Cel główny WSDZ:

- Jest wspieranie uczniów w procesie przygotowania do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu. Realizując go uwzględniać należy zainteresowania dzieci, ich uzdolnienia i predyspozycje zawodowe oraz informację na temat systemu edukacji i rynku pracy. Cel ten wykazuje konieczność kształcenia u uczniów konkretnych umiejętności i dyspozycji, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych. Udzielanie pomocy uczniom odbywa się na każdym etapie kształcenia i jest zobowiązaniem całej społeczności szkolnej do systematycznych oddziaływań wychowawczo – doradczych.

Celem preorientacji zawodowej w przedszkolu jest:

- Wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami
- Pobudzenie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci
- Wspieranie dzieci w procesie rozpoznawania zainteresowań i predyspozycji zawodowych
- Przygotowanie do kolejnego etapu kształcenia

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest :

- wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy
- rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji
- stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest :

- poznawanie własnych zasobów
- zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy
- kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji
- stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest:

- przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym ,decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów.
- informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

CELE SZCZEGÓLNE :

Uczeń:

- Poznaje siebie i wie jak się uczyć, by rozwijać swoje umiejętności, zainteresowania, talenty, mocne strony;

- Planuje, zarządza swoim czasem i stawia cele;
- Posiada informacje o zawodach, zawodach przyszłości, wie czym jest rynek pracy;
- Rozwija świadomość zawodową;
- Kształtuje umiejętności sprawnego komunikowania się, współpracy w grupie i autoprezentacji;
- Poznaje i zna ścieżki kształcenia;
- Zna przeciwwskazania zdrowotne do wyboru szkoły i zawodu;
- Posiada informacje o zawodach z najbliższego otoczenia;
- Rozwijają umiejętności pracy zespołowej, przełamywania barier środowiskowych oraz kształtowania właściwych relacji społecznych;

Nauczyciele:

- Potrafią zauważać potrzeby i zasoby uczniów.
- Wspierają rodziców i uczniów w procesie wyboru przez dziecko przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do specjalistów;
- Realizują tematy zawodoznawcze metodami aktywnymi
- Znają ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacji
- Rozwijają i wspierają talenty i zainteresowania uczniów.
- Włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole

Rodzice:

- Znają ofertę edukacyjną szkolnictwa ponadpodstawowego i czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu
- Znają swoje dziecko i wspierają dzieci w wyborze przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej

- Posiadają informacje o możliwościach i zagrożeniach dziecka.
- Są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”
- Wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych, z problemami zdrowotnymi, emocjonalnymi, decyzyjnymi, rodzinnymi
- Angażują się w pracę doradcą szkoły np. prezentują swoje zawody czy zakłady pracy (tylko w razie możliwości, znaczne ograniczenie w związku z pandemią).

Formy i metody pracy doradczel kierowane dla uczniów:

- a) Indywidualne konsultacje i porady związane z dalszą edukacją (również dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi).
- b) Warsztaty grupowe - pozwalające na odkrywanie swoich zainteresowań, umiejętności i predyspozycji zawodowych, ukazujące potrzebę planowania własnej przyszłości zawodowej.
- c) Zajęcia grupowe - nakierowane na rozwój umiejętności społecznych i interpersonalnych: komunikacji, współpracy, przezwyciężania stresu.
- d) Zajęcia grupowe umożliwiające poznanie różnych zawodów i związanych z nimi wymagań, filmy zawodoznawcze.
- e) Realizowanie treści zawodoznawczych na lekcjach poszczególnych przedmiotów.
- f) Tablica z informacjami na temat rekrutacji do szkół ponadpodstawowych.
- g) Udział dniach otwartych w szkołach ponadgimnazjalnych.

Formy działań kierowanych dla rodziców uczniów:

- a) Indywidualne konsultacje i porady udzielane przez nauczycieli/specjalistów na terenie szkoły.
- b) Kierowanie do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej na konsultacje z doradcą zawodowym.

- c) Udział w dniach otwartych szkół ponadpodstawowych Udobępianie informacji edukacyjnych (prezentacja założeń pracy edukacyjnej na terenie szkoły na rzecz uczniów, informacji na temat zasad i terminów rekrutacji) i zawodowych (o zawodach przyszłości).
- d) Włączenie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły.

Formy działań kierowanych do nauczycieli:

- uświadamianie nauczycielom konieczności realizacji programu WSDZ na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- umożliwianie udziału w projektach, kursach i szkoleniach związanych z obszarem doradztwa zawodowego wymiana doświadczeń, bazy wiedzy;

Metody w poradnictwie grupowym.

- a) aktywizujące problemowe - burza mózgów, dyskusja,
- b) metoda dramy - inscenizacje i odgrywanie ról,
- c) metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy),
- d) metody audiowizualne - filmy edukacyjne, zasoby Internetu, programy multimedialne, prezentacje multimedialne,
- e) treningi umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki,
- f) techniki plastyczne, wzmacniające myślenie krytyczne, gry i zabawy.

Praca nad realizacją programu będzie przebiegać dwutorowo:

- indywidualne spotkania z uczniem i rodzicami (wsparcie ucznia w ustaleniu własnej ścieżki kariery, doradzanie i pomoc w określeniu predyspozycji dziecka)
- działania grupowe (praca z całą klasą) pod kierunkiem wychowawców klas, doradców zawodowych, pedagoga i psychologa oraz nauczycieli i osób wspierających program (lekcje, warsztaty szkolne i pozaszkolne)

Działania zawarte w programie realizowane są przez doradcę zawodowego oraz wszystkich nauczycieli i specjalistów szkoły.

W przedszkole i szkola podstawowa to pierwszy etap zorganizowanej nauki i czas, w którym uczeń poznaje siebie, swoje zainteresowania, predyspozycje i mocne strony. Zaczyna poznawać świat zawodów, a także podejmować pierwsze decyzje w doborze kierunku kształcenia i wyboru zawodu. Środowisko szkolne wspiera ucznia w samopoznaniu, a prawidłowy jego rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny pozwala zaplanować dalszą ścieżkę edukacyjno zawodową. Wszyscy członkowie rady pedagogicznej zaangażowani są w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym. Współpracują oni z rodzicami uczniów przy realizacji WSDZ.

Metody i formy działań realizujemy z uwzględnieniem udziału rodziców w tych działaniach, w szczególności przez organizację spotkań z rodzicami, konsultacje pomoc przy wyborze szkoły ponadpodstawowej.

Zadania WSDZ

- wspieranie dzieci i uczniów w procesie podejmowania samodzielnych i odpowiedzialnych wyborów edukacyjnych i zawodowych opartych na znajomości i rozumieniu siebie, systemu edukacji oraz rynku pracy;
- zapoznawanie uczniów z koncepcją uczenia się przez całe życie i rynkiem edukacyjnym;
- wspieranie ich w poznawaniu świata zawodów i rynku pracy;

- inspirowanie do dokonywania samooceny i poznawania własnych zasobów;
- udzielanie pomocy w nabywaniu umiejętności planowania i podejmowania decyzji związanych z dalszą ścieżką edukacyjną i zawodową.

Zadania doradcy zawodowego

- prowadzenie zajęć związanych wyborem kierunku kształcenia i zawodu z uwzględnieniem rozpoznanych mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
- współpraca z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami w tworzeniu i zapewnianiu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.
- wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

Osoby współodpowiedzialne za realizację działań doradczych

- Osobami odpowiedzialnymi za realizację działań są: dyrektor szkoły oraz koordynator doradztwa zawodowego w szkole.
- Aby jednak w pełni realizować działania doradcze niezbędne jest zaangażowanie wszystkich pracowników pedagogicznych szkoły.

Osoby zaangażowane w proces doradczy		Zakres działań
Psycholog i pedagog szkolny	wdrażają uczniów do pogłębiania wiedzy i umiejętności z zakresu kompetencji społecznych, autoprezentacji, metod radzenia sobie w sytuacjach trudnych, stresogennych, zapoznają z technikami uczenia się, itp.	
Wychowawcy klas na godzinach wychowawczych poświęconych realizacji tematyki zawodoznawczej	pogłębiają kompetencje interpersonalne uczniów, prowadzą ćwiczenia integrujące grupę, rozwijające samowiedzę itp. Organizują spotkania z przedstawicielami różnych zawodów z udziałem rodziców oraz w miarę możliwości i potrzeb wycieczki zawodoznawcze; wspierają uczniów w procesie decyzyjnym; kierują do specjalistów; pełnią funkcję wspierająco-informacyjną dla rodziców.	

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej)	określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; eksponują związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów; przygotowują uczniów do udziału w konkursach; w miarę możliwości prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe; organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze.
Nauczyciel informatyki	wdraża uczniów do poszukiwania informacji w sieci, wspiera w logowaniu i nawigacji na stronie: Systemowa obsługa rekrutacji oświatowej.
Nauczyciel wiedzy o społeczeństwie	prezentuje treści dotyczące pracy i przedsiębiorczości, omawia potrzeby człowieka i sposoby ich zaspokojenia, omawia przyuczyny i skutki bezrobocia, prezentuje strukturę dokumentów aplikacyjnych. Kształtuje umiejętności planowania dalszej edukacji uwzględniające predyspozycje i umiejętności ucznia, umiejętności poszukiwania informacji o możliwościach zatrudnienia na rynku lokalnym, regionalnym i krajowym (ogłoszenia, UJ, Internet)
Nauczyciele innych przedmiotów	ramach nauczanego przedmiotu (np. przy omawianiu budowy oka – nawiązanie do zawodów: okulista, optyk; zajęciach praktycznych).
Nauczyciele wychowawcy w świetlicy szkolnej	włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu doradztwa zawodowego, np. organizują w sali kąciki zawodoznawcze; rozpoznają umiejętności i uzdolnienia uczniów
Nauczyciele bibliotekarze	gromadzą i udostępniają literaturę psychologiczną, pedagogiczną, popularyzują informatory i ulotki na temat oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych gromadzi czasopisma, wskazuje źródła informacji edukacyjno – zawodowej,

Metody pracy:

- konsultacje i porady indywidualne,
- diagnoza zainteresowań, mocnych stron,
- burza mózgów, dyskusja, pogadanki,
- metody testowe, np. ankiety,
- metoda dramy: inscenizacje i odgrywanie ról,
- metody audiowizualne: filmy, prezentacje multimedialne,

- treningi umiejętności społecznych,
- gry symulacyjne i zabawy,
- zajęcia plastyczne

Podmioty z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań

- poradnia psychologiczno-pedagogiczna,
- biblioteka
- ośrodek doskonalenia nauczyciel,
- ochotnicze hufce pracy (OHP),
- pracodawcy, przedsiębiorcy,
- szkoły ponadpodstawowe
- inne

Rezultaty wynikające z realizacji WSDZ :

Uczniowie

- Zwiększenie samoświadomości uczniów w kontekście posiadanych zdolności, kompetencji i predyspozycji zawodowych.
- Nabywają kompetencje niezbędne do rozpoznawania własnych predyspozycji zawodowych,
- Dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej
- Świadome i bardziej trafne decyzje edukacyjne i zawodowe, zwiększenie zadowolenia z podjętych wyborów.
- Przygotowania uczniów do pełnienia różnych ról społecznych.
- Zwiększenie poziomu wiedzy uczniów na temat możliwości edukacyjnych i zawodowych.
- Uświadomienie możliwości wprowadzania zmian w zaplanowanej ścieżce zawodowej.
- Zapobieganie zniechęceniu, porzucaniu szkoły, a w konsekwencji w podjęciu nieodpowiedniej pracy lub trudności w jej znalezieniu.
- Zwiększenie szans na odniesienie sukcesu na rynku pracy.
- Potrafią dokonać samooceny,
- Określając swoje mocne strony i zainteresowania, a także uzdolnienia, kompetencje i własne zasoby,
- Poznają, czym jest rynek pracy i świat zawodów,

- Wymieniają różne grupy zawodów i podają czynniki wpływające na wybory zawodowe, a także wyjaśniają trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy i potrafią dokonać autoprezentacji,
- Poznają zasady rekrutacji do poszczególnych szkół ponadpodstawowych,
- Uzasadniają potrzebę uczenia się przez całe życie,
- Określają, kim chcieliby zostać,
- Opowiadają o swoich planach edukacyjno zawodowych oraz identyfikują osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Rodzice:

- Dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej.
- Przygotowanie do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu przez nich decyzji edukacyjno zawodowych.
- Przygotowanie rodziców do wspierania dzieci w zakresie rozwijania kompetencji niezbędnych na rynku pracy.

Szkoła:

- Realizowanie przepisów prawa oświatowego w zakresie doradztwa zawodowego.
- Dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej dla pracowników szkoły.
- Zwiększenie wiedzy i kompetencji nauczycieli w zakresie realizacji działań doradczych.

Środowisko lokalne:

- Zwiększenie trafności decyzji edukacyjnych uczniów wybierających szkołę ponadpodstawową.
- Promocja lokalnych instytucji i zakładów pracy.

Monitorowanie i ewaluacja WSDZ:

Stopień realizacji podejmowanych działań doradczych jest monitorowany przez realizatorów WSDZ podczas bieżącej pracy. Ewaluacja prowadzona jest corocznie w oparciu o ankiety, wywiady, obserwację analizy wytworów, a sformułowane w efekcie jej przeprowadzenia wnioski stanowią podstawę modyfikacji WSDZ

**TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO
DLA PRZEDSZKOLI, ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH W SZKOLACH PODSTAWOWYCH
I INNYCH FORM WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO**

Treści prowadzenia doradztwa zawodowego zostały opracowane na podstawie zadań opisanych w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. sprawie doradztwa zawodowego.

Program stanowi realizację jednolitej, uwzględniającej etapy rozwojowe uczestników oraz specyfikę typów szkół, systemowej koncepcji doradztwa zawodowego rozumianego jako: uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów szkół podstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych. Zgodnie z modułową strukturą programu na każdym etapie są realizowane cele ze wszystkich czterech wskazanych obszarów:

- Poznawanie własnych zasobów;
- Świat zawodów i rynek pracy;
- Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;
- Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Treści są sukcesywnie pogłębiane/poszerzane w kolejnych latach kształcenia. Przewidziane w programie działania związane z doradztwem zawodowym są powiązane z treściami kształcenia ogólnego, co umożliwia uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym, czego się uczą, a swoją dalszą edukacją i karierą zawodową.

TREŚCI PROGRAMOWE DLA PRZEDSZKOLAKÓW.

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

- 3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

- 4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;
- 4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- 4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

TREŚCI PROGRAMOWE DLA KLAS I - III SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS IV-VI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynniki i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII I VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy; ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradcy;
 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

TEMATYKA ZAJĘĆ DZIECI W PRZEDSZKOLU

TRZEŚCI PROGRAMOWE	DZIAŁANIA	FORMY, METODY	TERMINY	WSPÓŁPRACA	KOGO DOTYCZY/OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Poznanie siebie	Dokonywanie autoprezentacji przed grupą przedszkolną – opowiadanie o sobie.	Podczas zajęć dydaktycznych, w różnych zabawach i sytuacjach edukacyjnych z całą grupą, w małym zespole lub indywidualnie.	rok szkolny		5,6 1
	Przedstawienie swoich zainteresowań, ulubionych czynności.		rok szkolny		3,4 1
	Określanie czynności, które dziecko robi dobrze.		rok szkolny		5,6 1
Świat zawodów i rynek pracy	Podejmowanie działań, zdań – wskazywanie skutków dla siebie i innych.				
	Poznanie zawodów rodziców.	Klub Kreatywnego Rodzica.	2x w miesiącu	rodzice	grupy 5,6 1

Poznanie zawodu kucharz.	– wycieczka do miejsca pracy; – wywiad z ekspertem – jego czynności zawodowe; – poznanie przyborów, maszyn, wytworów; – zabawa tematyczna – instytucje, zawody; – nauka wybranych czynności posługiwanie się wybranymi przyborami, narzędziami; – działania badawcze – produkty, materiały; – działania twórcze z wykorzystaniem materiałów np. guzików, tkanin; – symulacja wybranych działań np. zakupy; – zabawy teatralne – odtworzenie.	I półrocze	personel kuchni przedszkolnej	grupa 3,4 1
		I półrocze		grupa 3,4 1
		I półrocze	listonosz	grupa 3,4 1
		II półrocze	pracownicy sklepów	grupa 3,4 1
		I półrocze		grupa 5,6 1
		I półrocze	krawcowa	grupa 5,6 1
		I półrocze	fryzjer	grupa 5,6 1
		II półrocze	rodzice	grupa 5,6 1
		II półrocze		grupa 5,6 1
		II półrocze	rodzice	grupa 5,6 1
		I półrocze	Komenda Policji	grupa 5,6 1
		I półrocze	Nadleśnictwo Piaski	grupa 5,6 1
		II półrocze	OSP	grupa 3,4 1
Poznanie instytucji i czynności osób pracujących tam – sklep.		II półrocze	pracownicy sklepu	grupa 3,4 1

Poznanie instytucji i czynności osób pracujących tam – kino.	Poznanie instytucji i czynności osób pracujących tam – pogotowie ratunkowe.	Poznanie instytucji i czynności osób pracujących tam – straż pożarna.	Poznanie instytucji i czynności osób pracujących tam – poczta.	Poznanie instytucji i czynności osób pracujących tam – szkoła.	<ul style="list-style-type: none"> - nazwy instytucji i ich funkcje – wycieczka; - zawody osób pracujących, spotkania z ekspertami; - funkcja społeczna instytucji; - czynności do wykonania podczas korzystania z instytucji; - maszyny, urządzenia, narzędzia, przybory; - dostępne dzieciom umiejętności dotyczące tematu np. telefonowanie na numery alarmowe; 	I półrocze		grupa 5,6 I
						I półrocze	ratownik medyczny	grupa 5,6 I
Poznanie etapów powstawania chleba, pieczywa – zawody zaangażowane w proces.	Poznanie cyklu produkcyjnego domu – wskazanie zawodów uczestniczących w cyklu.	Poznanie cyklu produkcyjnego – cukier – wskazanie zawodów uczestniczących w cyklu.	I półrocze	II półrocze	<ul style="list-style-type: none"> - kolejne etapy powstawania; - zawody osób uczestniczących; - produkty finalne i ich przydatność dla ludzi, wykorzystanie; 		grupa 3,4 I	
						I półrocze	KGW	grupa 5,6 I
						II półrocze		grupa 5,6 I

<p>Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie</p>	<p>Poznanie cyklu produkcyjnego – książka – wskazanie zawodów uczestniczących w cyklu.</p>	<p>– znaczenie tych zawodów, funkcja społeczna; – przybory, maszyny; – dostępne dzieciom umiejętności dotyczące tematu.</p>	<p>II półrocze</p>		<p>grupa 5,6 I</p>
	<p>Poznanie cyklu produkcyjnego – nabiół – wskazanie zawodów uczestniczących w cyklu.</p>		<p>II półrocze</p>		<p>grupa 3.4 I</p>
	<p>Ustalenie etapów edukacyjnych.</p>	<p>Podczas zajęć dydaktycznych, w różnych zabawach i sytuacjach edukacyjnych z całą grupą, w małym zespole lub indywidualnie. Działania twórcze oraz indywidualizacja – każdego dnia. Wycieczka do szkoły podstawowej.</p>	<p>II półrocze</p>	<p>Szkoła Podstawowa</p>	<p>grupa 6 I</p>
<p>Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych</p>	<p>Określenie przez dziecko kim chce zostać.</p>	<p>Podczas zajęć dydaktycznych, w różnych zabawach i sytuacjach edukacyjnych z całą grupą, w małym zespole lub indywidualnie.</p>	<p>cały rok</p>		<p>grupa 5,6 I</p>
	<p>Planowanie działań indywidualnych lub grupowych, w tym kolejnych czynności prowadzących do osiągnięcia celu.</p>	<p>Zabawy dowolne, zadania do wykonania indywidualnie i w grupie 2-4 osób.</p>	<p>cały rok</p>		<p>grupa 5,6 I</p>

Decydowanie w sprawach indywidualnych lub grupowych.		cały rok		grupa 5,6 I
--	--	----------	--	-------------

Tematy klasa I

1. Wypowiedzi na temat ulubionych zajęć z mamą i tatą. Odgrywanie scenek dramatycznych przedstawiających prośbę o kupienie zabawek i ich omówienie.
2. Zachowanie się w miejscach publicznych (w sklepie) sposoby kulturalnego kierowania prośb dotyczących zakupu wymarzonej rzeczy. Konieczność dostosowania swoich oczekiwań do sytuacji ekonomicznych rodziny.
3. Wyjaśnienie wyrażenia „praca zawodowa”. Wypowiedzi na temat podstawowych zajęć ludzi różnych zawodów, pracy zawodowej rodziców i własnych planów zawodowych. Rozpoznawanie zawodów na podstawie opisów.
4. Wypowiedzi na temat terenów budowy i zawodów ludzi związanych z budownictwem, nazwy tych zawodów. Jaki zawód wykonuje? – scenki dramatowe.
5. Próba zdefiniowania czym jest choroba, podawanie przykładów z własnego doświadczenia. Wypowiedzi na temat różnych chorób, ich przyczyn i objawów. Omawianie ilustracji przedstawiających prace lekarzy. Jak dbamy o zdrowie? – opracowanie dobrych rad. W gabinecie lekarskim – odgrywanie scenek dramatowych.
6. Rozmowa kierowana na temat różnych dachów i ludzi, którzy je budują i naprawiają – na podstawie obejrzanego filmu, wysłuchanego tekstu i własnych doświadczeń.
7. Znaczenie zawodu dekarza i jego główne zajęcia (budowanie dachów i naprawa dachów po zniszczeniach spowodowanych wichurą)
8. Rozważanie na temat pracy i cech pilota.
9. Jakie są moje zainteresowania, co lubię robić w wolnym czasie. Pogadanka.

Tematy klasa II

1. Jesteśmy różni. Ustne prezentowanie swoich zainteresowań i talentów. Przygotowanie autoprezentacji i przedstawienie jej w klasie.
2. Zawodowe kalambusy – wprowadzenie do tematu zajęć. Słuchanie wiersza T. Plebańskiego „Dziecięce marzenia”. Swobodne wypowiedzi na temat marzeń związanych z wyborem przyszłego zawodu.
3. Czytanie tekstu informacyjnego o pracach jesiennych na polu, poznanie pojęć związanych z rolnictwem. Przybliżenie dzieciom zawodu rolnika.
4. Rozmowa na temat pracy w urzędzie i poznanie specyfiki pracy urzędnika.
5. Spotkanie z przedstawicielem służb medycznych (lekarz, pielęgniarka), poznanie ich pracy.
6. W teatrze – omawianie ilustracji i czytanie tekstu informacyjnego o ludziach pracujących w teatrze i ich podstawowych zajęciach. Nazywanie czynności i określanie zadań osób związanych z teatrem. Układanie i prezentowanie dialogów.
7. Kiedy praca sprawia ci radość – głośne czytanie tekstów informacyjnych „Pracowite owady”, „Pszczola”, odpowiedzi na pytania do tekstu. Wyciąganie wniosków. Wypowiedzi na temat radosnych chwil w prezentowanych zawodach. Zapisywanie nazw zawodów z zakończeniem – atz.

8. Wielozdaniowe wypowiedzi na temat pracy zawodowej rodziców.
9. Jaki zawód do mnie pasuje? – ćwiczenia w ocenie swoich predyspozycji osobowościowych do wykonywania przyszłej pracy zawodowej – zabawy edukacyjne.
10. W przyszłości chcę zostać...- kreatywny rysunek kredkami.
11. Czytanie tekstu R. Witka Olsniewajęco szybko pomoc - analiza tekstu. Określanie cech jakimi powinien odznaczać się strażak. Próba wyjaśnienia, dlaczego o pracy strażaka mówi się, że to jest służba.

Tematy klasa III

1. Rozważania na temat wartości pracy ludzi i popularnych zawodów. Praca zainspirowana tekstem „Zawody jutra”, zabawy dydaktyczne związane z dawnymi zawodami i profesjami przyszłości. –
2. Rozmowa na podstawie tekstu praca architekta.
3. Wypowiedzi na temat pracy zawodowej rodziców, wartości pracy ludzi i popularnych zawodów.
4. Wielozdaniowe wypowiedzi na temat na temat uczciwości w codziennym życiu i w pracy zespołowej.
5. Głośne czytanie wybranych rozdziałów książki A. Frączek „Rany Julek! O tym jak Julian Tuwim został poetą”
6. Poznawanie dawnych i współczesnych zawodów.
7. Zespołowe wykonanie pracy „Młasto przyszłości” z różnych materiałów.

Tematy klasa IV

1. Przedmioty, które lubię – jako drogowskazy zawodowe - rozmowa kierowana;
2. Brawo Ja – to znaczy kto? prezentacja własnych talentów-
3. Zdrowy styl życia jako przygotowanie do pełnienia ról zawodowych.
4. Zawodowy idol – Czy Picasso też był kiedyś dzieckiem?
5. Kolorowa podróż po świecie edukacji” „Po co się uczyć?
6. Gotowi? trzy, dwa, jeden, SMART! - dobry plan drogą do sukces
7. Poznaj siebie, aby pokierować swoim życiem.

Tematy klasa V

1. Moc jest ze mną - ja też jestem supermenem.
2. Umiejętności – od przeszłości do przyszłości.
3. Kucharz, kelner, dwa bratanki, czyli o podobieństwie zawodów.
4. Kiedy zaczynamy się uczyć i kiedy kończymy.

5. Zawodowy idol.
6. Zawód, który do mnie pasuje

Tematy klasy VI

1. Zawód moich rodziców.
2. Moje zasoby i ograniczenia, czyli szczęściu warto sprzyjać.
3. Wybieram ten zawód, bo...
4. Nie tylko czas leczy rany – grupa zawodów medycznych.
5. Jak oszczędzić pierwszy milion?
6. Dzień Mistrza.
7. Jak oszczędzić pierwszy milion?
8. Dzień Mistrza.

Tematy klasy VII

I. Poznanie własnych zasobów

1. Zajęcia organizacyjne – predyspozycje zdrowotne i ich wpływ na wybór zawodu.
2. Moje uzdolnienia i predyspozycje zawodowe,
3. Moje zainteresowania i umiejętności
4. Moje cechy osobowościowe.

II. Świat zawodów i rynek pracy

1. Świat Zawodów – klasyfikacja.
2. Role grupowe.
3. Kompetencje na rynku pracy.
4. Zjawiska i trendy na rynku pracy

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

1. Drogi kształcenia się i uczenia przez całe życie.

IV. Planowanie własnego rozwoju

1. Cele i plany edukacyjno - zawodowe

Tematy klasa VIII

I. Poznawanie własnych zasobów

1. Moje mocne i słabe strony.
2. Moje wartości i aspiracje.
3. Typ osobowości.

II. Świat zawodów i rynek pracy

1. Świat zawodów.
2. Oczekiwania rynku pracy.
3. Autoprezentacja
4. Praca w grupie – role

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

1. Struktura systemu edukacji i rekrutacji do szkół ponadpodstawowych.
2. System edukacji formalnej i nieformalnej . Uczenie się przez całe życie.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych

1. Cele i plany edukacyjno – zawodowe – ścieżki rozwoju zawodowego.

Anna Celuła-Masnyal

RADA RODZICÓW
Zespołu Szkółno-Przedszkołnych w Pudliszkach
od pracy z dziećmi integracyjnymi
ul. Kłobucka 10, 55-73853
Tel. 667 281 155, 67 285 63

Anna Celuła-Masnyal

28.09.2023r.